

Capitolul 1

Când am ieșit din întunericul sălii de cinema în lumina puternică a soarelui, aveam doar două lucruri în minte: Paul Newman și cum să ajung acasă. Îmi doream să semăn cu Paul Newman – el are un aer de om dur, iar eu nu –, însă nu cred că arătam cu mult mai rău. Am părul șaten deschis, aproape roșcat, iar ochii, gri-verzui. Mi-aș fi dorit să fie mai gri, pentru că îi urăsc pe majoritatea tipilor cu ochii verzi, dar trebuie să mă mulțumesc cu ce am. Părul meu e mai lung decât la majoritatea băieților, tuns la spate și lung în față și pe laterale, însă eu fac parte dintre unșuroși, iar băieții din cartierul meu nu prea se deranjează să se tundă. În plus, arăt mai bine cu părul lung.

Drumul până acasă e lung și nu aveam pe nimeni alături, dar, oricum, de obicei prefer să fiu singur, fără vreun motiv anume, doar pentru că îmi place să urmăresc filmele fără să fiu deranjat, astfel încât să intru în atmosferă și să pot trăi alături de actori. Când văd un film cu cineva e cam incomod, ca atunci când o persoană încearcă să citească o carte peste umărul tău. În această privință sunt diferit. Vreau să spun, fratele meu mai mare, Soda, care merge pe șaptesprezece ani, nu pune niciodată mâna pe vreo carte, iar fratele meu cel mai mare, Darrel, căruia noi îi spunem Darry, muncește din greu și prea mult pentru a mai putea fi captivat de o poveste sau pentru a putea desena ceva, dar eu nu sunt ca ei. Și nimeni din gașca noastră nu se dă în vânt după filme sau cărți așa ca mine. La un moment

dat trăiam cu senzația că eram singura persoană din lume care făcea asta. Așa că preferam să fiu singur.

Soda măcar încearcă să înțeleagă, ceea ce e mai mult decât face Darry. Soda e unic în felul lui; el înțelege aproape tot. De pildă, nu zbiară la mine tot timpul, ca Darry, și nici nu se poartă cu mine de parcă aș avea șase ani, nu paisprezece. Îl iubesc pe Soda mai mult decât pe oricine, ba chiar mai mult decât pe mama și pe tata. El e mereu optimist și zâmbitor, în vreme ce Darry e serios și grav și zâmbește foarte rar. Însă, la douăzeci de ani cât are, Darry a trecut prin multe și a fost nevoit să se maturizeze mai repede. Sodapop n-o să se maturizeze niciodată. Nu știu care variantă e mai bună. O să aflu într-o bună zi.

În orice caz, mă îndreptam spre casă, gândindu-mă la film, iar apoi, deodată, mi-am dat seama că ar fi fost mult mai bine dacă mai era cineva cu mine. Unsueroșii nu pot merge singuri multă vreme, altminteri sunt mardiți sau apare cineva și strigă „Unsueros!“, ceea ce nu te încâlzește prea tare, dacă înțelegeți la ce mă refer. Suntem mardiți de către Soci. Nu știu sigur cum se pronunță, dar e abrevierea pentru Sociali, aristocrații, copiii de bani gata din partea de vest. Termenul de „unsueros“ este folosit pentru a ne clasifica pe noi, băieții din partea de est.

Suntem mai săraci decât Socii și decât cei din clasa de mijloc. Cred că suntem și mai sălbatici. Nu ca Socii, care îi mardesc pe unsueroși și distrug case și dau petreceri ca să se distreze și care azi apar în ziar ca fiind o rușine publică, iar mâine ca fiind cele mai importante valori ale societății. Noi, unsueroșii, suntem un fel de huligani; furăm, conducem mașini vechi și tunate, prădăm benzinării, iar din când în când ne luăm la bătaie cu Socii. Dar asta nu înseamnă că eu fac dintr-astea. Darry m-ar omorî dacă aș intra în belele cu poliția. De când mama și tata au murit într-un accident de mașină, noi trei putem rămâne împreună numai dacă ne purtăm cum trebuie. Așa că,

Proscrișii

pe cât posibil, eu și Soda stăm departe de probleme și avem grijă să nu fim prinși atunci când o-ncurcăm. Vreau doar să spun că cei mai mulți dintre unsuroși fac astfel de lucruri, așa cum alegem să purtăm părul lung și să ne îmbrăcăm în blugi și tricouri sau ne lăsăm cămășile scoase din pantaloni și purtăm jachete de piele și teniși sau ghete. Nu spun că unii sau alții sunt mai buni; pur și simplu așa stau lucrurile.

Aș fi putut să aștept ca Darry sau Sodapop să iasă de la muncă și să merg cu unul dintre ei la film. Ar fi mers cu mine sau m-ar fi condus acolo cu mașina sau pe jos, cu toate că Soda nu are răbdare să stea pe un scaun suficient cât să se delecteze cu un film, iar pe Darry l-ar plictisi de moarte. Darry crede că are destule probleme cât să nu-i mai pese și de ale altora. Sau aș fi putut să merg alături de cineva din gașcă, unul dintre cei patru băieți cu care eu, Soda și Darry am crescut și pe care îi considerăm ca făcând parte din familie. Ne avem ca frații; când crești într-un cartier atât de unit cum e al nostru, ajungi să te cunoști foarte bine cu ceilalți. Dacă m-aș fi gândit la asta, l-aș fi putut suna pe Darry, iar el ar fi venit și m-ar fi luat cu mașina, sau, dacă l-aș fi rugat, ar fi venit să mă ia cu mașina Two-Bit Mathews, un alt tip din gașca noastră, dar uneori nu prea îmi folosesc mintea. Când fac dintr-astea îl înnebunesc pe Darry, căci se presupune că sunt deștept; iau note bune și am un coeficient de inteligență ridicat și toate alea, dar nu-mi folosesc mintea. În plus, îmi place să merg pe jos.

Aproape că mă hotărâsem că totuși nu prea îmi place așa de mult, când am zărit un Corvair roșu urmărindu-mă. Mai aveam vreo două străzi până acasă, așa că am iuțit pasul. Nu fusesem niciodată mardit, însă îl văzusem pe Johnny după ce patru Soci puseseră mâna pe el, iar lucrurile n-au stat prea bine. După acel incident, Johnny se temea până și de umbra lui. Avea șaisprezece ani pe-atunci.

Știam că n-avea niciun rost – la mersul rapid mă refer – chiar înainte ca acel Corvair roșu să oprească lângă mine și cinci Soci să iasă din el. M-am speriat de-a binelea – pentru cei paisprezece ani ai mei sunt destul de pitic, cu toate că sunt bine clădit, iar băieții ăia erau mai mari ca mine. Am strâns pumnii și m-am aplecat, întrebându-mă dacă aș putea scăpa luându-mă cu ei la bătaie. Mi-am amintit de Johnny – cu fața toată zgâriată și învinețită și țin minte cum plângea, când l-am găsit aproape inconștient pe terenul acela abandonat. Johnny nu ducea o viață tocmai fericită la el acasă, așa că nu plângea chiar din orice.

Transpiram în draci, cu toate că mi-era frig. Îmi simteam palmele alunecoase și sudoarea alunecându-mi pe spate. Mi se întâmplă asta când sunt speriat rău. Am aruncat o privire prin jur, căutând o sticlă de suc sau un băț sau orice altceva – odată, Steve Randle, cel mai bun prieten al lui Soda, s-a luat la bătaie cu patru tipi și le-a ținut piept cu o sticlă de suc spartă –, dar nu vedeam nimic. Așa că am stat ca un mototol în timp ce mă înconjurau. Nu-mi folosesc suficient mintea. Mergeau încet, tăcuți, zâmbitori.

— Salut, unsoare, a spus unul dintre ei pe un ton mult prea prietenos. Unsuosule, o să-ți facem o favoare. O să-ți tundem tot păru' ăla lung și dat cu gel.

Tipul purta o cămașă din bumbac. Mi-o amintesc și-acum. Bumbac albastru. Unul dintre ei a râs, iar apoi m-a înjurat printre dinți. Nu-mi venea nimic în minte să spun. Nu prea ai ce spune când aștepți să fii cotonogit, așa că mi-am ținut plîsul.

— Unsuosule, ai nevoie de-o tunsoare?

Tipul blond, de statură medie, a scos din buzunarul de la spate un cuțit automat, deschizându-i lama.

Într-un târziu, mi-a venit în minte ceva de spus:

— Nu.

Am dat înapoi, îndepărtându-mă de cuțit. Desigur, m-am izbit de unul dintre ei. M-au pus la pământ într-o

Proscrișii

secundă. Mâinile și picioarele îmi erau țintuite, iar unul dintre tipi stătea pe pieptul meu, sprijinit pe genunchi și coate, și trebuie să fii nebun să crezi că așa ceva nu doare. Simțeam miros de aftershave English Leather și de tutun vechi, și mă întrebam prostește dacă nu cumva o să mă sufoc înainte să-mi facă ceva. Mi-era atât de teamă, încât îmi doream să mi se întâmple asta. M-am luptat să scap și aproape că am reușit pentru o clipă, dar apoi și-au înăsprit strânsoarea, iar cel care stătea pe pieptul meu mi-a tras câteva palme. Așa că am rămas nemișcat, înjurând printre icnete. Cineva mi-a pus lama unui cuțit la gât.

— Ți-ar plăcea să înceapă tunsoarea de sub bărbie?

Atunci mi-am dat seama că puteau să mă omoare. Am luat-o razna. Am început să țip, strigându-i pe Soda, pe Darry, pe oricine. Unul mi-a acoperit gura cu mâna și l-am mușcat cât de tare am putut, până când am simțit gustul sângelui care îmi curgea printre dinți. Am auzit o înjurătură și am fost lovit din nou, după care mi-au îndesat o batistă în gură. Unul dintre ei spunea întruna:

— Pentru numele lui Dumnezeu, fă-l să tacă!

Apoi s-au auzit strigăte și zgomot de pași, iar Socii s-au ridicat și m-au lăsat acolo abia respirând. Am rămas întins pe jos și m-am întrebant ce Dumnezeu se întâmpla – oamenii săreau peste mine și alergau, iar eu eram prea amețit ca să deslușesc ceva. Apoi, cineva m-a apucat de subrațe și m-a ridicat în picioare. Era Darry.

— Ponyboy, ești bine?

Mă tot scutura, iar eu îmi doream să se oprească. Eram și-așa amețit. Totuși, mi-am dat seama că era Darry – pe de-o parte datorită vocii, pe de alta fiindcă Darry e întotdeauna aspru cu mine, chiar și când nu vrea să fie.

— Sunt bine. Nu mă mai zgâlțâi, Darry, sunt bine.

S-a oprit imediat.

— Îmi pare rău.

Nu-i părea rău cu adevărat. Lui Darry nu-i pare niciodată rău pentru ce face. Mi se pare amuzant că seamănă leit cu tata și se comportă total diferit. Tatăl meu avea doar patruzeci de ani când a murit și arăta de douăzeci și cinci, și mulți oameni credeau că el și Darry erau frați, nu tată și fiu. Însă ei doi semănau doar fizic – tata nu era niciodată aspru cu cineva.

Darry are aproape un metru nouăzeci, e lat în umeri și musculos. Are părul șaten închis, ondulat în față și drept la spate – exact ca al tatei –, însă ochii îi sunt unici: două bucați spălăcite de gheață albastră-verzuie. Are o privire tăioasă, la fel ca tot ce-i stă în fire. Pare mai mare de douăzeci de ani – dur, indiferent și isteț. Ar fi cu adevărat chipeș dacă n-ar avea ochii atât de reci. Nu înțelege decât lucrurile foarte simple. Dar îl duce capul.

M-am așezat din nou, frecându-mi obrazul care mă durea cel mai tare. Darry și-a strâns mâinile pumn în buzunare.

— Nu te-au rănit prea tare, nu?

Ba da. Mă ustura și mă durea, iar pieptul îmi era inflamat și eram atât de agitat, încât îmi tremurau mâinile și voiam să zbier, dar nu-i poți spune astfel de lucruri lui Darry.

— Sunt bine.

Sodapop a venit înapoi alergând, și mi-am dat seama că toate zarva pe care o auzisem fusese pricinuită de băieții care mă salvaseră. S-a așezat lângă mine, examinându-mi capul.

— Te-ai cam tăiat, nu-i așa, Ponyboy?

L-am privit absent.

— Serios?

A scos o batistă, i-a udat un colț cu limba și mi-a apăs-o ușor pe tâmplă.

— Sângerezi ca un porc tăiat.

— Pe bune?

Proscrișii

— Uite! mi-a spus el, arătându-mi batista care se înroșise ca prin magie. Au scos cuțitul la tine?

Mi-am amintit de vocea de mai devreme: „Unsuosule, ai nevoie de-o tunsoare?“ Probabil că i-a alunecat lama când a încercat să-mi închidă gura.

— Mda.

Soda e cel mai chipeș om pe care-l cunosc. Nu e ca Darry – Soda e chipeș în genul actorilor de film, tipul acela pentru care oamenii se opresc pe stradă ca să-i admire. Nu e la fel de înalt ca Darry și e puțin mai slab, dar are un chip cu trăsături fine și sensibile care, într-un fel sau altul, reușește să fie năstrușnic și serios în același timp. Are o claie de păr auriu închis pe care și-l piaptână pe spate – lung, mătășos și drept –, iar vara soarele i-l decolorează într-un auriu strălucitor asemenea grâului. Are ochii căprui închis – plini de viață, veseli, amuzați, care într-o clipă pot fi blânzi și înduioșători, iar în următoarea plini de furie. Deși are ochii tatei, Soda e unic. Se poate „îmbăta“ la o cursă de mașini sau la dans fără ca măcar să se apropie de alcool. În cartierul nostru, puștii care nu beau din când în când sunt o raritate. Soda nu pune în gură nicio picătură – nu are nevoie. Pur și simplu se îmbată trăind. Și înțelege pe toată lumea.

M-a privit mai îndeaproape. Mi-am întors repede privirea, deoarece, ca să vă spun drept, începusem să plâng. Știam că eram alb ca varul și că tremuram ca o frunză.

Soda și-a pus mâna pe umărul meu.

— Ușurel, Ponyboy. N-or să-ți mai facă rău niciodată.

— Știu, am spus, dar mi s-a împăienjenit privirea și am simțit lacrimile fierbinți alunecându-mi pe obraji. Le-am șters repede. Sunt puțin speriat, asta-i tot.

Am tras adânc aer în piept și m-am oprit din plâns. Pur și simplu nu poți să plângi de față cu Darry. Poți s-o faci doar dacă ești rănit, așa cum fusese Johnny în ziua

în care-l găsiserăm pe terenul abandonat. În comparație cu Johnny, eu n-aveam nimic.

Soda m-a mângâiat pe cap.

— Ești un puști de treabă, Pony.

Auzind asta, am zâmbit – Soda te poate face să zâmbești cu gura până la urechi fie ce-o fi. Bănuiesc că e din cauză că și el zâmbește întruna.

— Ești nebun, Soda, n-ai minte deloc.

Darry arăta ca și cum ar fi vrut să ne dea cap în cap.

— Sunteți țicniți amândoi.

Soda a ridicat ușor dintr-o sprânceană, un obicei pe care-l preluase de la Two-Bit.

— Se pare că e moștenire de familie.

Darry l-a țintuit cu privirea preț de o clipă, apoi a zâmbit și el. Sodapop nu se teme de el, așa cum se tem ceilalți, și-i place să-l ia peste picior. Eu mai degrabă mi-aș bate joc de un urs decât de el; dar, dintr-un motiv sau altul, lui Darry se pare că-i place să fie luat peste picior de Soda.

Cei din gașca noastră îi urmăriseră pe Soci până la mașină și aruncaseră cu pietre în ei. Acum se întorceau spre noi alergând – patru tipi duri și musculoși. Nu doar că erau tari ca oțelul, dar o și arătau. Crescusem alături de ei și, cu toate că eram mai mic, mă acceptaseră fiindcă eram fratele lui Darry și al lui Soda și pentru că, de obicei, îmi țineam pliscul.

Steve Randle avea șaptesprezece ani, era înalt și musculos, cu păr des și dat cu gel, pe care și-l pieptăna în bucle complicate. Era mândru, isteț și cel mai bun prieten al lui Soda din gimnaziu. Specialitatea lui Steve erau mașinile. Putea să fure un capac de roată mai repede și mai în liniște decât oricine altcineva din cartierul nostru, dar, de asemenea, știa absolut totul despre mașini și părțile lor componente și putea conduce orice chestie pe roți. El și Soda lucrau la aceeași benzinărie – Steve cu jumătate de normă și Soda cu normă întreagă –, iar benzinăria lor

Proscrișii

avea mai mulți clienți decât oricare alta din oraș. N-aș putea să vă spun dacă era datorită faptului că Steve se pricepea atât de bine la mașini sau fiindcă Soda atrăgea fetele ca magnetul. Îmi plăcea de Steve doar fiindcă era cel mai bun prieten al lui Soda. Lui nu-i plăcea de mine – mă considera un copilaș și o pacoste; Soda mă lua întotdeauna cu ei când ieșeau în oraș și nu erau însoțiți de fete, iar asta îl enerva pe Steve. Nu era vina mea; Soda mă chema; eu nu-i ceream nimic. Soda nu mă consideră un copilaș.

Two-Bit Mathews este cel mai mare membru din gașca noastră și cel mai înțelept dintre toți. Are cam un metru optzeci, e bine făcut și foarte mândru de favoriții săi lungi de culoarea ruginei. Are ochii gri și un zâmbet larg și, ca să-și scape pielea, face întotdeauna observații amuzante. Nu-l poți face să tacă; îți băga toată ziua pe gât glumele lui de doi bani. De aici i se trage și porecla.* Până și profesorii uitau că numele lui real era Keith, iar noi de-abia ne aminteam că avea așa ceva. Pentru Two-Bit viața este o mare glumă. E faimos pentru furțișagurile din magazine și pentru cuțitul său automat cu mâner negru (pe care nu l-ar fi putut achiziționa fără primul talent), și scapă întotdeauna de polițiști. Nu se poate abține deloc. Orice spune e atât de amuzant, încât trebuie să-i lase și pe polițiști să-l audă povestind, pentru a le mai însenina viețile monotone. (Așa mi-a explicat mie.) Îi plac luptele, blondele și, dintr-un motiv inexplicabil, școala. La optsprezece ani și jumătate era încă în clasa a unsprezecea și nu punea deloc mâna pe carte. Pur și simplu mergea să se distreze. Îmi plăcea de el fiindcă ne făcea să râdem de noi înșine și de alte lucruri. Îmi amintea de Will Rogers** – poate datorită zâmbetului.

* În limba engleză, în argou, *two-bit* se traduce prin „doi bani“.

** William Penn Adair „Will“ Rogers (1879-1935), cunoscut actor, umorist, cowboy și interpret de vodevil.